



Vattenfall Vindkraft Vesterhav Syd P/S  
Exnersgade 2  
6700 Esbjerg

**Kontor/afdeling**  
Center for vedvarende  
energi

**Dato**  
5. maj 2020

**J nr.** 2019 - 1707

## **Tillæg til etableringstilladelse af 22. december 2016 for Vesterhav Syd Havvindmøllepark med tilhørende internt ledningsanlæg på søterritoriet**

### **Afgørelse**

Energistyrelsen meddeler hermed VVM-tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Vesterhav Syd samt internt ledningsanlæg på søterritoriet, som til sammen udgør Vesterhav Syd Havvindmøllepark (herefter projektet).

Betegnelsen "internt ledningsanlæg" er sammenfaldende med "internt opsamlingsnet", som defineret i § 1, stk. 3, nr. 4 i bekendtgørelse om nettilslutning af vindmøller<sup>1</sup>.

Vattenfall Vindkraft Vesterhav Syd P/S (herefter Vattenfall) har med nærværende tilladelse til at igangsætte anlægsarbejdet i henhold til § 25 i VE-loven<sup>2</sup> og § 25 i miljøvurderingsloven<sup>3</sup> under hensyn til de i tilladelsen anførte vilkår.

Koncessionshaver skal selv ansøge om eventuelle andre relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Afgørelsen træffes på baggrund af miljøkonsekvensrapport af 5. maj 2020, som Vattenfall har fremsendt til Energistyrelsen, og som beskriver det konkrete projekts forventede indvirkninger på miljøet. Afgørelsen træffes ligeledes på baggrund af høringssvar fra offentligheden og berørte myndigheder, herunder nabolandene, der har været hørt som en del af den lovpligtige høring over projektets grænseoverskridende påvirkninger i henhold til Espoo-konventionen (herefter Espoo-høring).

### **Sammenhæng med etableringstilladelsen af 22. december 2016**

Energiklagenævnet har ved afgørelse af 20. december 2018 ophævet og hjemvist den del af etableringstilladelsen for Vesterhav Syd Havvindmøllepark, der angår vurderingen af virkninger på miljøet, til fornyet behandling. Nærværende afgørelse ophæver, erstatter og opdaterer således de vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016, som vedrører vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet, idet der nu er foretaget en miljøvurdering af det konkrete projekt, som Vattenfall ønsker at gennemføre med hensyn til mølletyper, placering og forventede miljøpåvirkninger.

<sup>1</sup> Bekendtgørelse nr. 864 af 25. juni 2018 om nettilslutning af vindmøller

<sup>2</sup> Lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 om fremme af vedvarende energi (med senere ændringer)

<sup>3</sup> Lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (med senere ændringer)

### **Energistyrelsen**

Carsten Niebuhrs Gade 43  
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8  
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700  
E: ens@ens.dk

www.ens.dk



Afgørelsen omfatter derudover reviderede vilkår om tilsyn, da etableringstilladelsens punkt 2.2, vedrørende indsendelse af detailprojektet, ophæves. Punkt 2.2. regulerer dog også andre forhold end miljøretnlige forhold, der skal dokumenteres overholdt for at etablering af projektet kan finde sted. Dokumentation for overholdelse af disse forhold sikres ved Energistyrelsens tilsyn i henhold denne afgørelses pkt. 10.

Vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016, der ikke er ophævet med nærværende afgørelse, gælder fortsat.

Det er i tilladelsen angivet i parentes, hvilke vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016, som ophæves og erstattes eller opdateres af vilkår i nærværende tilladelse.

### **Vilkår for VVM-tilladelsen**

VVM-tilladelsen gives på følgende vilkår:

#### **1. Generelt**

- 1.1 Koncessionshaver skal sikre, at projektet holder sig inden for rammerne af miljøkonsekvensrapporten af 5. maj 2020 for Vesterhav Syd Havvindmøllepark (tidl. pkt. 1.3)
- 1.2 Ved projektændringer skal de til enhver tid gældende regler for miljøvurdering af konkrete projekter (VVM) følges. Projektændringer eller projektudvidelser i forbindelse med etablering af projektet, der ikke kan rummes inden for miljøkonsekvensrapporten af 5. maj 2020 og nærværende tilladelse, og som kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, må ikke igangsættes uden tilladelse fra Energistyrelsen på baggrund af en supplerende miljøvurdering (VVM) eller afgørelse fra Energistyrelsen om, at projektændringerne ikke kan forventes at medføre væsentlige miljøpåvirkninger (screeningsafgørelse om ikke-VVM-pligt)
- 1.3 Energistyrelsen skal ligeledes løbende orienteres om væsentlige afvigelser i forhold til den tidsplan, som fremsendes til Energistyrelsen jf. pkt. 10.2 (tidl. pkt. 2.1.).

#### **2. Koordinater og fysisk udformning**

- 2.1 Projektet skal etableres i overensstemmelse med det i miljøkonsekvensrapporten beskrevne projekt inden for det udbudte koncessionsområde (tidl. pkt. 4.6 og 4.7).



### 3. Miljøhensyn i forbindelse med anlægsarbejdet

3.1 Med det formål at beskytte havpattedyr mod skadelige effekter af undervandsstøj, gælder nærværende vilkår samt denne tilladelses vilkår 3.3 til 3.6 for undervandsstøj i forbindelse med installation af fundamenter (rammede pæle):

Den såkaldt kumulerede SEL fra hver enkelt installationssekvens må ikke overstige en tærskelværdi på 190 dB. I opfyldelsen af dette vilkår skal Energistyrelsens "Guideline for underwater noise – installation of impact-driven piles" følges. Endvidere skal fremgangsmåden, både inden installation og i forbindelse med selve installationen af pælene, også følges. De nærmere bestemmelser for beregning af kumuleret SEL samt krav til støjprognostisering, kontrolmålinger, dokumentation og øvrige tekniske forhold fremgår af "Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles" (tidl. pkt. 8.2).

3.2 På et af koncessionshaveren valgt tidspunkt, dog senest 2 måneder før anlægsarbejdet påbegyndes indgives følgende oplysninger til Energistyrelsen:

- a. En opdateret prognose for kildestøjniveau og udbredelse af støj fra mindst 4 pæle. Heriblandt skal der udarbejdes prognose for de 4 pæle, der skal installeres først. Desuden skal der udarbejdes prognose for de tre pæle, der forventes at forårsage mest støj.
- b. Beregning af kumuleret SEL på baggrund af det prognosticerede kildestøjniveau. I beregningen kan det forudsættes, at effektiv brug af pinger og sælskræmmer kan bortskræmme havpattedyr op til 1,3 km.
- c. Angivelse af hvilke støjdæmpende foranstaltninger, der planlægges taget i anvendelse i henhold til prognose og hvilke, der planlægges holdt i reserve for det tilfælde, at prognosen viser sig at underestimere støjen.
- d. Et program for kontrolmålinger i forbindelse med installationen af de prognosticerede pæle, herunder hvordan koncessionshaveren vil sikre at leve op til de opstillede vilkår (tidl. pkt. 8.3).

3.3 Forud for installation af hvert enkelt fundament skal havpattedyr bortskræmmes fra nærområdet ved brug af pinger og sælskræmmer (tidl. pkt. 8.4)

3.4 I forbindelse med selve installationen af pæle skal følgende procedure anvendes:



- a. Første installationsrunde skal omfatte mellem 4 - 8 pæle. I forbindelse med installation af de første 4 pæle udføres kontrolmålinger af undervandsstøjen. Hvis støjdbredelseskonstanterne er valideret forinden, kan den faktiske kumulerede SEL beregnes umiddelbart i forlængelse af installationen. Ellers skal støjdbredelseskonstanterne valideres og herefter skal den faktiske kumulerede SEL beregnes. Koncessionshaveren skal være i besiddelse af en kvalitetssikret værdi for den faktiske kumulerede SEL, før næste skridt kan tages.
  - b. Hvis den faktiske kumulerede SEL ikke overskrider tærskelværdien, kan installationsarbejdet gå videre som planlagt. Hvis den faktiske kumulerede SEL derimod overskrider tærskelværdien, skal koncessionshaveren søge at finde årsagerne til denne afvigelse og udføre korrigerende foranstaltninger, herunder justere på installationsmetodik. Når dette arbejde er udført, kan den næste pæl installeres. Der skal i dette tilfælde også udføres kontrolmålinger af undervandsstøj for denne pæl og så fremdeles, indtil enten tærskelværdien er overholdt eller den sidste pæl i installationsrunden er installeret.
  - c. Når første installationsrunde på de 4-8 pæle er tilendebragt, udarbejder koncessionshaveren en detaljeret rapport til Energistyrelsen vedrørende kontrolmålinger og eventuelle justeringer af støjprognosen og af installationsmetodik. I det tilfælde at koncessionshaveren er nået frem til en installationsmetodik, der ved kontrolmåling og eventuel justering af støjprognosen kan dokumenteres at overholde tærskelværdien for alle pæle inklusiv de pæle, der forventes at forårsage mest støj, kan installationsarbejdet umiddelbart gå videre til næste installationsrunde, og skal ikke afvente Energistyrelsens behandling af den indsendte rapport. I det tilfælde, at koncessionshaveren ikke kan dokumentere ved kontrolmåling og støjprognose, at tærskelværdien overholdes, skal koncessionshaveren bringe substantielle metoder til nedbringelse af undervandsstøjen i forslag samt udarbejde en revideret prognose i tillæg til rapporten. Forslag med forbedret metode til reduktion af undervandsstøj indsendes til Energistyrelsens godkendelse. Næste installationsrunde kan først påbegyndes, når Energistyrelsens godkendelse af forslag og prognose foreligger. (tidl. pkt. 8.5)
- 3.5 Ved afslutningen af det samlede installationsarbejde indsendes til dokumentation en detaljeret rapport om samtlige kontrolmålinger til Energistyrelsen (tidl. pkt 8.6)
- 3.6 For øvrige anlægsaktiviteter, der forårsager undervandsstøj, gælder at den kumulerede SEL fra hver enkelt anlægsaktivitet ikke må overstige en tærskelværdi på 190 dB (tidl. pkt 8.7)



- 3.7 Med henblik på en monitoring af impulsstøj fra anlægsaktiviteter (pile driving, air guns, etc.), skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Energistyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, som har forårsaget impulsstøjen (tidl. pkt. 8.8)
- 3.8 Koncessionshaver skal fastlægge retningslinjer for transport, herunder faste transportveje ind og ud af vindmølleområdet både i luften og til søs, der kan bidrage til at reducere støj- og forstyrrelseseffekten især af hensynet til marine pattedyr og områdets fuglebestande (tidl. pkt.8.9).
- 3.9 Koncessionshaver skal følge regler i havmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019, herunder bekendtgørelse nr. 950 af 27. juni 2016 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmaterialer, samt regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, herunder regler i bekendtgørelse nr. 1736 af 21. december 2015 om støj fra vindmøller (tidl. pkt. 8.10).
- 3.10 Koncessionshaver skal overholde reglerne i kemikalieloven, lovbekendtgørelse nr. 115 af 26 januar 2017. Ved valg af begroningshæmmende midler herunder antifouling maling (biocider) skal Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (Biocidforordningen) overholdes. Dermed kan der kun anvendes midler indeholdende aktive stoffer og produkter godkendt til formålet (tidl. pkt. 4.11).

#### **4. Fiskeri**

- 4.1 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne med henblik på at tilrettelægge anlægsaktiviteterne, så fiskeriet ikke påvirkes unødigt (tidl. pkt. 10.1).
- 4.2 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskerilovens §§ 76-80, jf. lovbekendtgørelsen nr. 261 af 21. marts 2019 for så vidt angår dokumenterede tab. Spørgsmål om fiskerilovgivningen kan rettes til Fiskeristyrelsen (tidl. pkt. 10.1).
- 4.3 Erstatningsforhandlingerne varetages af Danmarks Fiskeriforening. Koncessionshaver skal dog være opmærksom på, at foreningen ikke repræsenterer alle erhvervsfiskere. Eventuel erstatning omfatter havvindmølleparken samt det interne opsamlingsnet. Såfremt der måtte blive fastsat en erstatningssum, afholdes denne af koncessionshaver (tidl. pkt. 10.1).



4.4 Spørgsmålet om erstatning for gener for fiskeriet under anlægsfasen og for permanente tab og størrelsen af den eventuelle erstatning, bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen (tidl. pkt. 10.2).

## 5. Kulturarv

5.1 Arbejdet indstilles straks, hvis der stødes på beskyttede kulturlevn - det være sig fortidsminder eller historiske skibsvrag - eller hvis koncessionshaver bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 (museumsloven), § 29 h stk. 1. Fundet og oplysningerne skal straks meddeles til Slots- og Kulturstyrelsen, evt. att.: Torben Malm, Fortidsminder, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V, telefon 33 13 64 65 ved akutte beredskabssituationer (tidl. pkt. 11.2).

## 6. Hensyn til andre aktiviteter på havet

6.1 Anlægsarbejderne skal koordineres med Søfartsstyrelsen af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, for så vidt angår diverse arbejder til søs samt tilhørende vurderingsskema "Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs" (tidl. pkt. 12.1).

6.2 Placeringen af de enkelte vindmøller skal tilgodese, at der skal være mindst 200 meter i afstand mellem vindmøllerne og sigtelinjen i eksisterende radiokædesystemer (tidl. pkt. 12.2).

6.3 Sejlads mellem vindmøllerne i driftsfasen skal være tilladt, såfremt det af Søfartsstyrelsen vurderes forsvarligt (tidl. pkt. 12.3).

6.4 I anlægsfasen vil sejlads i arbejdsområdet være forbudt, hvorfor eventuelle dokumenterede ekstraomkostninger forbundet med Kystdirektoratets sejlads til råstofindvindingsområder skal kompenseres af koncessionshaver (tidl. pkt. 12.3).

6.5 Møllefundament skal udformes på en "kollisionsvenlig" måde, således at unødige skader på skibe undgås ved eventuel påsejling. Det er op til koncessionshaver over for Søfartsstyrelsen at godtgøre, at det valgte fundament er sikkert (tidl. pkt. 12.4).



- 6.6 Permanent søfartsafmærkning af parken skal være godkendt af Søfartsstyrelsen, senest to måneder før etableringen påbegyndes. Koncessionshaver skal ved fremsendelse af dokumentation i forbindelse med tilsyn, jf. pkt. 10.3, indsende dokumentation for Søfartsstyrelsens godkendelse af afmærkningen (tidl. 12.5)
- 6.7 Midlertidig afmærkning af arbejdsområder m.v. skal være godkendt af Søfartsstyrelsen mindst 3 måneder før, at anlægsarbejdet påbegyndes (tidl. pkt. 12.6).
- 6.8 I anlægsfasen oprettes forbudszoner til overholdelse af orden og forebyggelse af fare omkring havvindmølleparken. Der skal ansøges herom hos Søfartsstyrelsen senest 3 måneder forud for anlægsarbejdets begyndelse (tidl. pkt. 12.7).
- 6.9 Anvendte arbejds- og afviserfartøjer skal følge Søfartsstyrelsens regler om udstyr, bemanning m.v. (tidl. pkt. 12.8).

## **7. Afmærkning af møller**

- 7.1 Koncessionshaver skal følge Søfartsstyrelsens krav vedrørende afmærkning før, under og efter etablering, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter (tidl. pkt. 13.1).
- 7.2 Hver enkelt mølle skal endvidere kunne identificeres ved hjælp af reflekterende eller belyst ID (tal/ bogstaver) på møllen. Disse tal/bogstaver skal være af en passende størrelse (0,5-1 meter). Konkrete forslag skal godkendes af Søfartsstyrelsen sammen med den øvrige søfartsafmærkning på grundlag af reglerne i bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande samt tilhørende vurderingsskema "Vurderingsskema for vurdering af seiladssikkerheden ved arbejder til søs" (tidl. pkt. 13.1).
- Der henvises endvidere til bekendtgørelse nr. 45 af 22. januar 2015 om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde m.v. samt publikationerne "Afmærkning af danske farvande" og "IALA Recommendation 139 on the Marking of Man-Made Offshore Structures" (tidl. pkt. 13.1).
- 7.3 Hvis arbejdssejlads mellem havn og havvindmøllepark krydser en sejlroute, kan Søfartsstyrelsen evt. oprette en sejladskorridor, som arbejdsfartøjer skal følge (tidl. pkt. 13.2).
- 7.4 Vindmøller, der er højere end 100 meter over havet, skal inden etableringen anmeldes til og godkendes af Trafik- og Bygge- og Boligstyrelsen, jf. § 67 a i lovbekendtgørelse nr. 1149 af 13. oktober 2017 om luftfart. Trafik- og





Bygge- og Boligstyrelsen udsteder herefter en attest på projektet, som indeholder kravene til lysafmærkningen. Se afmærkningskravene til vindmøller i BL 3-11 (Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller), med tilhørende vejledning (tidl. pkt. 13.3)

- 7.5 Der skal påføres lysafmærkning i henhold til forskrifterne i "Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) 3-11", som findes på [www.trafikstyrelsen.dk](http://www.trafikstyrelsen.dk). Følgende standardkrav gælder ifølge BL 3-11: Vindmøller langs havvindmølleparkens perimeter og i selve havvindmølleparken markeres med et permanent rødt lys af lav intensitet (mindst 10 candela). Lyset placeres på toppen af nacellen og synligt fra retninger 360 grader horisontalt omkring nacellen, hvilket ofte kræver, at der skal installeres to lanterner på hver nacelle. Vindmøller placeret i knæk og hjørner af havvindmølleparkers perimeter skal afmærkes med 20.000 candela hvidt lys i dagtimerne og 2.000 candela blinkende, rødt lys om natten. Afmærkning for luftfarten må ikke kunne genere søfarten.
- 7.6 Der skal om muligt i henhold til Trafik-, Bygge-, og Boligstyrelsens regler benyttes mindre forstyrrende afmærkning og om muligt afmærkning, der er styret af radar og dermed kan mindske den visuelle påvirkning, når der ikke er fly i nærheden. Dette skal afklares med Trafik- og Bygge- og Boligstyrelsen.
- 7.7 Såfremt der bruges kraner på over 150 m i anlægsfasen vil disse skulle anmeldes og godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen inden de tages i brug.
- 7.8 Koncessionshaver afholder udgifter til afmærkning af hensyn til sejlads og luftfart (tidl. pkt.13.3)

## **8. Miljøhensyn i forbindelse med etablering af det interne ledningsanlæg mv.**

- 8.1 Når kablerne er etableret og indtegnet i de officielle søkort, vil der, i henhold til § 4 i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger, blive etableret en sikkerhedszone på 200 m på hver side af søkablerne. Sikkerhedszonen indebærer, at der blandt andet etableres forbud mod ankring, og enhver brug af redskaber o.a., som slæbes på bunden. Koncessionshaver skal tage kontakt til Søfartsstyrelsen med henblik på at sikre beskyttelsen af søkabler i havvindmølleparken (tidl. pkt. 14.1)
- 8.2 Såfremt der fjernes større sten langs kabeltraceerne bør disse genudlægges efter aftale med Miljøstyrelsen. Flyttes sten med ændrede vanddybder til følge skal Søfartsstyrelsen og Geodatastyrelsen underrettes om placering og vanddybde (tidl. pkt. 14.2)





- 8.3 Senest 4 uger før arbejdet med udlægning af kablerne i havbunden forventes påbegyndt skal Søfartsstyrelsen underrettes herom. Med underretningen vedlægges en plan/koordinatliste for kabeltraceerne, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejlads-hindringer udstrækning. Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceerne. På baggrund af de meddelte oplysninger skal der optages forhandlinger med Søfartsstyrelsen om trafikens sikring under arbejdets udførelse (tidl. pkt. 14.3)
- 8.4 Søfartsstyrelsen skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder m.v. Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder ajourførte detailtegninger og positionsoplysninger. (tidl. pkt. 14.4)
- 8.5 Vilklårene 8.3. og 8.4. finder ikke anvendelse, hvis arbejdet foregår inden for et allerede afmærket arbejdsområde. Dog skal oplysninger om nøjagtig placering opgives til Geodatastyrelsen efter etablering. (tidl. pkt. 14.5)
- 8.6 Ved eventuelle senere reparationer af kablerne skal Søfartsstyrelsen underrettes efter gældende regler. Såfremt en reparation foranlediger ændring af et kables position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte detailtegninger og positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Søfartsstyrelsen og Geodatastyrelsen efter arbejdets udførelse (tidl. pkt. 14.6)
- 8.7 Såfremt kabler m.v. ikke længere anvendes efter deres formål, skal disse fjernes fuldstændigt fra søterritoriet, medmindre andet godkendes af relevante myndigheder (tidl. pkt. 14.7)

## **9. Bortfald af tilladelsen**

- 9.1 Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt de i tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes (tidl. pkt. 17.3).
- 9.2 Denne tilladelse udløber, når elproduktionstilladelsen til anlægget, jf. VE-lovens § 29, udløber. Såfremt elproduktionstilladelsen forlænges skal det afklares, om der kræves en ny VVM-tilladelse i henhold til gældende regler om miljøvurdering.

## **10. Tilsyn**

- 10.1 Energistyrelsen fører tilsyn med, at vilklårene i nærværende VVM-tilladelse overholdes jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen koordinerer i nødvendigt omfang tilsynet med relevante myndigheder.



10.2 Til brug for Energistyrelsens tilsyn skal koncessionshaver, senest 4 uger efter at denne tilladelse er givet, indsende en opdateret, overordnet tidsplan, der viser:

- a. Hvordan koncessionshaver vil tilrettelægge anlægsarbejdet, således at hele havvindmølleparken kan være tilsluttet det kollektive elnet senest den 31. december 2023.
- b. Forslag til tidspunkter for statusmøder med Energistyrelsen, rapportering af status m.v.
- c. Tidspunkt for afholdelse af møde om værditabsordningen og gennemførelse udbuddet af andele efter køberetsordningen, jf. §§ 6-17 i VE-loven.
- d. Milepæle for samarbejdet med Energinet for så vidt gælder landdelen af det interne opsamlingsnet.
- e. Tidspunkt for levering af første kWh fra første mølle til det kollektive elnet.
- f. Tilslutning sidste mølle til det kollektive elnet;
- g. Hvornår koncessionshaver forventer at fremsende ansøgning om tilladelse til at udnytte vindenergien (elproduktionstilladelse) og ansøgning om el-produktionsbevilling (tidl. pkt. 2.1).

10.3 Koncessionshaver skal til brug for tilsynet, ud over den i pkt. 10.2 nævnte tidsplan, løbende eller senest 2 måneder før anlægsarbejdet ønskes påbegyndt indsende dokumentation for at vilkårene i denne tilladelse og etableringstilladelsen af 22. december 2016 er opfyldt eller vil blive opfyldt på de for vilkårene relevante tidspunkter (tidl. pkt. 2.2. og 2.3). Dokumentationen skal omfatte følgende:

- a. En opdateret støjprognose for undervandsstøj, jf. pkt. 3.3
- b. Resultatet af geotekniske undersøgelser til orientering til Energistyrelsen
- c. Oversigt over valgte underleverandører af hovedkomponenter, herunder møller og fundamenter, samt hovedopgaver i anlægsarbejdet, herunder ramning af monopæle og installation af hovedkomponenter
- d. Endelige tekniske specifikationer for den valgte mølletype herunder certifikat i henhold til de gældende regler for certificering af vindmøller, hvis dette foreligger.
- e. Dokumentation for at fundamenterne imødekommer eventuelle krav fra Søfartsstyrelsen ift. kollisionsvenlig udformning



- f. En fortegnelse over anlægget indeholdende illustration af mølleplaceringerne, det interne opsamlingsnet frem til koblingsstationen samt koordinater for de enkelte møller.
- g. Dokumentation for at møllerne etableres inden for koncessionsområder, jf. vilkårene i etableringstilladelsen af 22. december 2016
- h. Afrapportering (survey report) for tilstedeværelsen og håndteringen af UXO i området
- i. Håndtering af fortidsminder og arkæologiske fund, herunder frigivelseserklæring fra Slots- og Kulturstyrelsen, når denne foreligger.
- j. Midlertidig og permanent afmærkning af hhv. arbejdsområde, havvindmølleparken, kabler og møller i forhold til skibs- og flytrafik som aftalt med/godkendt af Søfartsstyrelsen og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen samt retningslinjer for transport som aftalt med Søfartsstyrelsen
- k. Afklaring med Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om muligheden for at implementere lysdæmpende foranstaltninger og godkendelse heraf, jf. pkt 7.6
- l. Plan for miljøledelse og kvalitetssikring af arbejde udført i forbindelse med projektet samt beredskabsplan i henhold til vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016
- m. Dokumentation for tegnede forsikringer i henhold til vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016
- n. Relevant korrespondance med andre berørte myndigheder, der dokumenterer, at de overholder vilkår i denne tilladelse og etableringstilladelsen af 22. december 2016, der ikke henhører under Energistyrelsens ressortområde.
- o. En underskrevet samarbejdsaftale mellem koncessionshaver og Energinet, som bekræfter hovedelementerne og tidsplanen i samarbejdet mellem parterne i anlægsfasen i henhold til vilkår i etableringstilladelsen af 22. december 2016

10.4 Koncessionshaver er i øvrigt forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som styrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf.



VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger (tidl. pkt. 17.1)

### **Begrundelse for afgørelsen**

Nærværende afgørelse udgør den endelige VVM-tilladelse til projektet og giver dermed Vattenfall tilladelse til at igangsætte anlægsarbejdet for Vesterhav Syd Havvindmøllepark under de i tilladelsen angivne vilkår. Tilladelsen meddeles på baggrund af den miljøkonsekvensrapport, som Vattenfall har fremsendt til Energistyrelsen den 5. maj 2020, og skal betragtes som et tillæg til etableringstilladelsen af 22. december 2016, der blev delvist ophævet af Energiklagenævnet ved afgørelse af 20. december 2018.

Miljøkonsekvensrapporten for Vesterhav Syd Havvindmøllepark med internt opsamlingsnet omfatter en vurdering af den forventede indvirkning fra projektet på de miljøforhold, som fremgår af miljøvurderingslovens § 20, og i henhold til den udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten, som Energistyrelsen fremsendte til Vattenfall den 13. januar 2020.

VVM-tilladelsen meddeles, idet Energistyrelsen vurderer, at projektet, med de i tilladelsen angivne vilkår, ikke medfører uacceptable miljøpåvirkninger, og at projektet kan etableres i overensstemmelse med nationale og internationale beskyttelsesbestemmelser, herunder habitatdirektivet<sup>4</sup> og fugle-beskyttelsesdirektivet<sup>5</sup>. I vurderingen af projektets miljøpåvirkninger og meddelelse af VVM-tilladelse har Energistyrelsen særligt lagt vægt på følgende forhold:

#### Støj fra vindmøllerne

På baggrund af støjberegningerne og vurderingen af støjpåvirkningen i miljøkonsekvensrapporten er det Energistyrelsens vurdering, at støjen fra havvindmølleparken vil overholde gældende grænseværdier i henhold til bekendtgørelsen om støj fra vindmøller (Vindmøllebekendtgørelsen). For projektet isoleret set vurderes støjgrænserne overholdt i stor afstand fra kysten for både normal og lavfrekvent støj. I forhold til de kumulative virkninger er støjgrænserne ligeledes overholdt for normal støj og lavfrekvent støj, og det fremgår af støjberegningerne for de tættest beliggende punkter i forhold til de eksisterende vindmøller ved Hvide Sande, at projektet ikke bidrager til en overskridelse af støjgrænserne og at der for ingen af de støjfølsomme områder vil ske overskridelse af grænseværdierne.

#### Visuel påvirkning og indvirkning på landskabet

I forhold til den visuelle påvirkning og betydning for kystlandskabet, herunder kulturarven, lægger Energistyrelsen til grund for tilladelsen, at Vattenfall opstiller møllerne i et enkelt og let-opfatteligt geometrisk mønster, i så stor afstand

<sup>4</sup> Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer

<sup>5</sup> Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle



fra kysten, som det i henhold til koncessionsaftalen og det afholdte udbud, er muligt, ca. 9 km, og at der er tale om en mølle med en relativt stor effekt, hvorved der skal opstilles færre møller, 20 stk., hvor møllernes vinger roterer langsommere, end hvis der havde været tale om en mindre mølletype. Energistyrelsen anser dermed også det tidligere pkt. 4.6 i etableringstilladelsen af 22. december 2016 for opfyldt.

Energistyrelsen anerkender, at møllerne ved frit udsyn fra kysten og i det umiddelbare kystlandskab vil virke fremtrædende og opleves som en forstyrrelse af landskabet og oplevelsesværdien, hvor udsigten ud over havet i dag ikke er forstyrret af faste tekniske anlæg. Dette vil muligvis kunne have betydning for den rekreative oplevelse i området, hvorfra møllerne kan ses tydeligt, og det kan også have betydning for oplevelsen af kulturarven ved f.eks. Lyngvig Fyr. Energistyrelsen vurderer ikke, at det er muligt at foretage yderligere afværgeforanstaltninger for at nedbringe den generelle visuelle påvirkning på kystlandskabet, da møllerne ikke kan flyttes længere væk fra kysten uden for koncessionsområdet.

Vattenfall har til miljøkonsekvensrapporten udarbejdet visualiseringer for et alternativt opstillingsmønster, hvor vindmøllerne opstilles i to parallelle rækker, hvilket bl.a. var et ønske udtrykt i flere høringssvar fra 1. offentlighedsfase afholdt fra 1. juli til 16. august 2019. Dette opstillingsmønster mindsker den horizontale udbredelse af havvindmølleparken, men vil, efter Energistyrelsens vurdering, også bidrage til et visuelt mere forstyrrende indtryk fra projektet. Det er således Energistyrelsens vurdering, at alternative opstillingsmønstre med møller i flere rækker vil have den konsekvens, at møllerne skal placeres markant tættere på land samt betyde øget visuelt overlap mellem møllerne. På baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderes der samlet set ikke at være grundlag for at afvise det af Vattenfall valgte opstillingsmønster. I forhold til tilkendegivelserne i mange høringssvar fra 1. offentlighedsfase skal Energistyrelsen igen bemærke, at Vattenfall ikke har mulighed for at opstille møller uden for koncessionsområdet.

I forhold til den visuelle indvirkning fra projektet om natten, der også har været et emne for bekymring i forbindelse med høringssvarene fra 1. offentlighedsfase, vurderer Energistyrelsen dog, at der potentielt kan være en mulighed for at mindske genererne fra de lovpligtige markeringslys ved f.eks. radarstyring af lysene, så de kun er aktive, når der er behov for det. På den baggrund har Energistyrelsen derfor fastsat et vilkår om, at denne afværgeforanstaltning skal gennemføres, såfremt det kan godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, der er myndighed ift. afmærkning af vindmøller i henhold til flysikkerheden. Vilkåret vil efter Energistyrelsens vurdering bidrage til en reduktion af den væsentlige visuelle påvirkning, som projektet forventes at medføre.

#### Natura 2000-områder



I henhold til bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet nr. 1476 af 13. december 2010 kan et projekt ikke tillades, hvis det skader udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område. Der skal derfor udarbejdes en såkaldt konsekvensvurdering, hvis det ikke kan udelukkes, at et projekt kan skade udpegningsgrundlaget i udpegede områder.

Energistyrelsen vurderer, at der med miljøkonsekvensrapporten og den deri indeholdte vurdering af påvirkningerne på Natura 2000-områder foreligger den nødvendige dokumentation for, at projektet ikke påvirker områderne væsentligt, og at der dermed ikke skal udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering. Energistyrelsen finder det godtgjort, at opstillingsområdet ikke vurderes at have væsentlig betydning for arter i nærliggende Natura 2000-områder og bl.a. ikke udgør vigtige raste- eller fourageringsområder for fugle eller er beliggende problematisk i forhold til daglige eller sæsonmæssige træk.

Energistyrelsen finder det ligeledes godtgjort, at den sedimentpåvirkning, der vil være fra projektet, er af så lille betydning og kort varighed i forhold til den naturlige sedimentspredning og transport samt spredning i forbindelse med kystbeskyttelsesaktiviteter, at påvirkningen og konsekvenserne vil være af ikke-væsentlige karakter for de arter på udpegningsgrundlaget i nærliggende Natura 2000-områder, som ville kunne blive påvirket af øgede sedimentkoncentrationer.

#### Fugle

I forhold til påvirkningen af fugle lægger Energistyrelsen til grund for afgørelsen, at projektet ikke forventes at medføre en væsentlig negativ påvirkning af fugle i området, selvom projektet må forventes at kunne bevirke både en forstyrrelse af flere arter og eventuelle tab fra kollisioner med møllerne. Området udgør ikke et vigtigt raste- eller fourageringsområde for arter af fugle, og det forventede antal fortrængte fugle og afledte tab vurderes ubetydelige i forhold til de biogeografiske bestande. Dette vurderes også at gælde i forhold til kollisioner, hvor det beregnede antal dræbte fugle er ubetydeligt i forhold til bestandene og den naturlige dødelighed.

#### Havpattedyr

Energistyrelsen har endelig lagt vægt på, at Vattenfall i tilstrækkeligt omfang har dokumenteret, at væsentlige negative påvirkninger af havpattedyr undgås, og at man vil kunne overholde de danske retningslinjer for undervandsstøj (Energistyrelsen 2016). Energistyrelsen finder det således godtgjort, at de forventede støjniveauer og støjbredelsen vil være af en størrelsesorden, der med gængse metoder og efter normal praksis vil kunne afværges, f.eks. ved brug af boblegardiner. Energistyrelsen har i vilkårene til denne tilladelse således fastsat vilkår om, at der skal fremsendes en opdateret støjprognose inden anlægsarbejdet påbegyndes, når det præcise forløb for nedramningen af pæle



kendes. Denne opdaterede prognose skal bl.a. dokumentere, at nedramningen fortsat forventes at kunne ske inden for rammerne af miljøkonsekvensrapporten og i overensstemmelse med de danske retningslinjer samt endeligt valg af afværgeforanstaltninger. I forbindelse med opdatering af støjprognosen senere i projektforslaget, vil Energistyrelsen sikre at arbejder sker i tæt dialog med Miljøstyrelsen.

### **Sagsforløb**

[Udfyldes efter høringsperioden]

### **Offentliggørelse**

Afgørelsen vil, i henhold til § 12, stk. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen<sup>6</sup> blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside samt blive sendt til berørte myndigheder og organisationer.

### **Lovgrundlag**

VVM-tilladelsen gives med hjemmel i §25 i VE-loven<sup>7</sup> og § 25 miljøvurderingsloven<sup>8</sup>.

Projektændringer i henhold til nærværende tilladelses pkt. 1.2 og 1.3 behandles efter de til enhver tid gældende regler for udnyttelse af energi fra vind på havet samt efter de til enhver tid gældende regler for miljøvurdering.

### **Klageadgang**

Klager over denne afgørelse kan i henhold til § 66 og § 67 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet på <https://naevnenes-hus.dk/start-din-klage/> eller ved at kontakte Nævnenes Hus på e-mail: [nh@naevneneshus.dk](mailto:nh@naevneneshus.dk), på telefon 45 72405600 eller på adressen Toldboden 2, 8800 Viborg.

Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Energiklagenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

---

<sup>6</sup> Bekendtgørelse nr. 913 af 30. august 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

<sup>7</sup> Lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 om fremme af vedvarende energi

<sup>8</sup> Lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)



UDKAST